

MÔ HÌNH THƯ VIỆN MỚI: HIỆU ỨNG TỪ ĐẠI DỊCH VÀ CÁC HƯỚNG ĐI CHO THƯ VIỆN

New Model Library: Pandemic Effects and Library Directions (Tạm dịch là Mô hình thư viện mới: Những tác động từ đại dịch và các hướng đi cho thư viện) - là tài liệu được OCLC Research xuất bản vào tháng 10

năm 2021 dành cho các thư viện.

Đại dịch COVID-19 đã tác động đến hoạt động của tất cả các thư viện trên khắp thế giới, đòi hỏi các nhà quản lý thư viện cần phải tìm ra giải pháp phù hợp để đáp ứng nhanh chóng nhu cầu của cộng đồng, khi mà các chính sách, quy định chặt chẽ về giãn cách xã hội cần phải tuân thủ. Trong hoàn cảnh này, các nhà lãnh đạo thư viện cần phải có những giải pháp thích ứng nhanh chóng nhằm đáp ứng nhu cầu của cộng đồng trước các quy định hạn chế đến thư viện, thậm chí đóng cửa hoàn toàn việc phục vụ trực tiếp tại thư viện. Điều này đã góp phần đẩy nhanh hơn sự xuất hiện của mô hình thư viện mới, xuất phát từ các xu hướng đã được hình thành trước đó. Chúng bao gồm việc áp dụng nhanh chóng các công nghệ mới nổi và trí tuệ nhân tạo, cũng như áp dụng những tiến bộ trong việc sử dụng các thiết bị thông minh và máy móc trợ giúp.

Để nắm bắt kinh nghiệm ứng phó của các thư viện trong thời kỳ đại dịch và tìm hiểu xem mô hình thư viện được dự đoán và hình dung trong tương lai sẽ ra sao, OCLC Research đã phỏng vấn 29 lãnh đạo thư viện từ 11 quốc gia. Tài liệu mô tả những chuyển đổi trong phương thức phục vụ của thư viện - cách mà các nhà lãnh đạo điều

chỉnh chiến lược hoạt động thư viện của mình để đáp ứng nhu cầu ngày càng cao và đa dạng, như một sự thay đổi, phát triển để hướng tới một mô hình thư viện mới.

Tài liệu tổng hợp của OCLC Research tập trung vào các vấn đề thực tế mà nhiều thư viện đã trải qua với ba chủ đề chính:

1. Hoạt động của thư viện: môi trường công việc thay đổi và khả năng thích ứng linh hoạt;
2. Vấn đề bổ sung, thu thập các nguồn tài liệu: nguồn tài liệu vật lý, kỹ thuật số và tài liệu điện tử;
3. Các hoạt động tương tác, hỗ trợ: kết nối trực tiếp và kết nối ảo.

Tài liệu cũng chia sẻ một số kinh nghiệm quản lý điển hình từ các thư viện đã triển khai hoạt động theo mô hình mới trong bối cảnh các phương thức phục vụ truyền thống bị gián đoạn; Tổng hợp các phát hiện và khuyến nghị từ kinh nghiệm và quan sát của một nhóm các nhà lãnh đạo của các thư viện khoa học và thư viện công cộng ở bốn khu vực: Bắc Mỹ, châu Âu, châu Á - Thái Bình Dương và Trung Đông.

Đây là tài liệu tham khảo có nhiều thông tin hữu ích dành cho những người hoạt động trong lĩnh vực thư viện. Những kết quả, kinh nghiệm được chia sẻ trong tài liệu giúp cho những người làm công tác thư viện có thể tìm thấy những điểm tương đồng với các đồng nghiệp ở một số khu vực khác trên thế giới về các vấn đề mà thư viện đang phải đối mặt, qua đó có thêm các thông tin và ý tưởng mới để xây dựng một mô hình phục vụ hiệu quả hơn, phù hợp với tình hình thực tế và đặc thù của thư viện mình.

Tài liệu toàn văn có thể tham khảo tại địa chỉ: <https://www.oclc.org/content/dam/research/publications/2021/oclc-research-new-model-library-a4.pdf>

Nguyễn Tú Quyền